

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ

ΑΠΟΦΑΣΗ /6 /ΤΠ/2017
(αριθμός κατάθεσης αγωγής: 62ΤΠ/2015)
ΤΟ ΠΟΛΥΜΕΛΕΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΒΕΡΟΙΑΣ
ΤΑΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

ΣΥΓΚΡΟΤΗΘΗΚΕ από τους Δικαστές Γεώργιο Μιχαλόπουλο, Πρόεδρο Πρωτοδικών, Αλεξάνδρα Γιάκα, Πρωτοδίκη, Πολυξένη Δεβλιώτη, Πρωτοδίκη - Εισηγήτρια, και από τη Γραμματέα Μαρία Μαραντίδου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕ δημόσια στο ακροατήριό του, την 09^η-11-2016, για να δικάσει τη με αριθμό κατάθεσης 62/ΤΠ/22-7-2015 αγωγή μεταξύ:

ΤΩΝ ΕΝΑΓΟΝΤΩΝ: 1) [REDACTED] 2) [REDACTED] αμφοτέρων κατοίκων [REDACTED], οι οποίοι παραστάθηκαν μετά του πληρεξουσίου δικηγόρου τους Λάζαρου Κουμπουλίδη (Δ.Σ.Βέροιας), ο οποίος κατέθεσε προτάσεις.

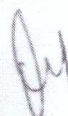
ΤΗΣ ΕΝΑΓΟΜΕΝΗΣ: Ανώνυμης Τραπεζικής Εταιρίας με την επωνυμία «ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ» και το διακριτικό τίτλο «ALPHA BANK», που εδρεύει στην Αθήνα (οδός Σταδίου αριθ. 40) και εκπροσωπείται νόμιμα, η οποία παραστάθηκε διά της πληρεξουσίας δικηγόρου της, Αθηνάς Τσαμήτρου (Δ.Σ.Βέροιας), μόνο για την υποβολή αιτήματος αναβολής, μετά την απόρριψη του οποίου η τελευταία αποχώρησε.

Η συζήτηση της υπόθεσης προσδιορίσθηκε για τη δικάσιμο της 10^{ης}-02-2016, οπότε και αναβλήθηκε για τη δικάσιμο που αναφέρεται στην αρχή της παρούσας απόφασης. Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, ο πληρεξούσιος δικηγόρος των εναγόντων ζήτησε να γίνουν δεκτά όσα αναφέρονται στα πρακτικά δημόσιας συνεδρίασης του Δικαστηρίου τούτου και στις προτάσεις του.

ΑΦΟΥ ΜΕΛΕΤΗΣΕ ΤΗ ΔΙΚΟΓΡΑΦΙΑ
ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Κατά τη διάταξη του άρθρου 280 παρ. 2 ΚΠολΔ, θεωρείται ότι δεν εμφανίζεται ο διάδικος που ζητά μόνο αναβολή, η οποία δεν έγινε δεκτή από το δικαστήριο. Η διάταξη αυτή αναφέρεται στην περίπτωση υποβολής μόνο αιτήματος αναβολής κατά το άρθρο 241 ΚΠολΔ και προϋποθέτει τη μη συμμετοχή του διαδίκου στη συζήτηση. Συνέπεια τούτου, είναι η ερμηδωκία του διαδίκου αυτού, ανεξαρτήτως του αν είχε ή όχι καταθέσει προτάσεις ως προς την ουσία της υπόθεσης, υπό την αυτεπαγγέλτως ερευνώμενη από το δικαστήριο (άρθρο 271 παρ. 1 και 2 ΚΠολΔ) προϋπόθεση ότι κλητεύθηκε νομίμως και εμπροθέσμως για να παραστεί στη συζήτηση (ΑΠ 395/2012, ΑΠ 102/2011 αμφότερες δημ. σε ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ). Στην προκείμενη περίπτωση, από τα ταυτάρια με την παρούσα πρακτικά δημόσιας συνεδρίασης του Δικαστηρίου τούτου προκύπτει ότι η αναφερόμενη στην αρχή της παρούσας πληρεξούσια δικηγόρος της εναγομένης εμφανίσθηκε κατά την εκφώνηση της υπόθεσης, υπέβαλε αίτημα αναβολής της συζήτησης της υπόθεσης, το οποίο όμως δεν έγινε δεκτό από το παρόν Δικαστήριο, μετά δε την απόρριψή του, αυτή (εναγομένη) δεν μετείχε στη συζήτηση της υπόθεσης, ενώ δεν κατέθεσε και έγγραφες προτάσεις. Συνεπώς, κατ' εφαρμογή της προεκτεθείσας διάταξης του άρθρου 280 παρ. 2 ΚΠολΔ, η εναγομένη θεωρείται ότι δεν εμφανίσθηκε στο ακροατήριο του Δικαστηρίου αυτού κατά την εκφώνηση της υπόθεσης. Περαιτέρω, από την υπ' αριθμό 3474Ζ'/23-7-2015 έκθεση επίδοσης του δικαστικού επιμελητή του Πρωτοδικείου Αθηνών, Γεωργίου Βαφειάδη, την οποία προσκομίζουν και επικαλούνται οι ενάγοντες, αποδεικνύεται ότι ακριβές αντίγραφο της υπό κρίση αγωγής της με την πράξη ορισμού δικασίμου και την κλήση προς συζήτηση για την αρχικώς ορισθείσα δικάσιμο της 10^{ης}-02-2016, επιδόθηκε νομίμως κι εμπροθέσμως, με επιμέλεια των εναγόντων, στην εναγομένη (άρθρα 122 παρ. 1, 123, 129 παρ. 1 ΚΠολΔ). Έτσι, εφόσον δεν χρειάζεται κλήση του διαδίκου για εμφάνιση στη μετ' αναβολή δικάσιμο που αναφέρεται στην αρχή της παρούσας και η αναγραφή της υπόθεσης στο πινάκιο ισχύει ως κλήτευση όλων των διαδίκων, κατά τη διάταξη του άρθρου 226 παρ. 4 ΚΠολΔ (ΑΠ 485/2010, 281/2010, δημ. σε ΤΝΠ

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Ο
ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

ΝΟΜΟΣ), πρέπει η εναγόμενη να δικάσθει ερήμην (άρθρο 271 παρ. 1 και 2 εδ. β' ΚΠολΔ).

Κατά την προϊσχύσασα εξαιρετική νομισματική νομοθεσία (άρθρα 4 § 1, 11 § 2 του ν. 5422/1932, όπως το τελευταίο τροποποιήθηκε με το άρθρο 3 του ν.δ. της 14-7-1932 που κυρώθηκε με το ν. 5665/1932, 6 του α.ν. 800/1937, 4 του α.ν. 362/1945 και 1 του α.ν. 33/1936) κάθε δικαιοπραξία υπέρ προσώπου διαμένοντος στην Ελλάδα, που περιέχει ρήτρα συνομολόγησης αξιώσεων ή υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα ή συνάλλαγμα, είναι κατά την εν λόγω ρήτρα άκυρη. Ειδικότερα, κατά το άρθρο 4 § 1 και 2 του α.ν. 362/της 4/4.6.1945, που διατηρήθηκε σε ισχύ και μετά την εισαγωγή του Αστικού Κώδικα, σύμφωνα με το άρθρο 20 του ΕισΝ αυτού, «πάσα δικαιοπραξία έγγραφος ή προφορική εξ ης πηγάζουν αξιώσεις ή υποχρεώσεις προς καταβολήν τιμήματος ή μισθώματος πράγματος ή αμοιβής πάσης φύσεως υπηρεσιών ή έργου υπέρ προσώπου διαμένοντος εν Ελλάδι δύναται να συνομολογείται μόνον εις δραχμάς. Η ρήτρα εν δικαιοπραξία δι' ης, παρά την διάταξιν της προηγουμένης παραγράφου, συνομολογούνται αξιώσεις και υποχρεώσεις εν Ελλάδι εις χρυσόν, χρυσά νομίσματα ή συνάλλαγμα, ή εις δραχμάς μεν ων όμως το ποσόν αφήεται να προσδιορισθή εκ της τιμής του χρυσού ή των χρυσών νομισμάτων ή του συναλλάγματος ή του τιμαρίθμου, είναι άκυρος. Εν τη περίπτωση ταύτη, το αρμόδιον δικαστήριον προσδιορίζει κατά την κρίσιν αγαθού ανδρός την δικαίαν αντιπαροχήν, ήτις όμως δεν δύναται να είναι ανωτέρα του εις δραχμάς ισαξίου του εν τη ρήτρα αναφερομένου ποσού χρυσού, χρυσών νομισμάτων ή συναλλάγματος επί τη βάσει της κατά το άρθρο 2 του παρόντος νομίμου τιμής αυτών κατά την ημέραν της συνομολογήσεως της δικαιοπραξίας, εφ' όσον και το ούτω προκύπτον ποσόν εις δραχμάς δεν ήθελε θεωρηθή ως υπέρογκον». Οι διατάξεις αυτές έχουν, κατά τη διασταλτική τους ερμηνεία εφαρμογή σε κάθε εν ζωή δικαιοπραξία, με την οποία συνομολογούνται αξιώσεις και υποχρεώσεις σε χρυσό ή ξένο νόμισμα, επομένως και σε σύμβαση δανείου, ως και σε περίπτωση αφηρημένης υπόσχεσης ή αναγνώρισης χρέους. Μερική απόκλιση του προαναφερόμενου απαγορευτικού κανόνα αποτέλεσε, μεταξύ

άλλων περιπτώσεων, η μεταγενέστερη διάταξη της § 7 της 267/9.4.1953 Πράξης του Υπουργικού Συμβουλίου, που κυρώθηκε με το ν. 2415/1953, στην οποία ορίζεται ότι «από της ισχύος της παρούσης επιτρέπεται η μεταξύ φυσικών ή νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, πλην των τραπεζών και των ασφαλιστικών ταμείων, συνομολόγησις δανείων με την ρήτρα δολλαρίου ή άλλου ξένου νομίσματος, εξαιρέσει των χρυσών νομισμάτων. Νοείται ότι η πληρωμή των εκ των δανείων τούτων υποχρεώσεων ενεργείται δια της καταβολής του οφειλομένου ποσού επί τη βάσει της επίσημου τιμής του ξένου συναλλάγματος κατά την ημέραν της εξοφλήσεως». Έτσι με τη διάταξη αυτή, επιτράπηκε, κατ' εξαίρεση και μόνο προκειμένου περί συμβάσεων δανείου, η συνομολόγηση της ρήτρας σε ξένο νόμισμα (συνάλλαγμα), πλην χρυσού, κατά την οποία συμφωνείται η αυτούσια καταβολή ορισμένης ποσότητας ξένων νομισμάτων. Η ρήτρα αυτή διαφοροποιείται από τη ρήτρα σε αξία ξένου νομίσματος ή συναλλάγματος, σύμφωνα με την οποία η καταβολή γίνεται σε δραχμές και ο οφειλέτης αναλαμβάνει την υποχρέωση να πληρώσει σε δραχμές και πάλι αλλά κατά την τρέχουσα αξία που θα έχει το ξένο νόμισμα κατά τον χρόνο της πληρωμής (ΟΛΑΠ 21/1990 ΕΛΛΔ/νη 31.811). Επακολούθησε ο ν. 2842/2000, με τον οποίο αντικαταστάθηκε η δραχμή με το ευρώ, με την εισαγωγή του ως ενιαίου ευρωπαϊκού νομίσματος σε όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με παράλληλη κατάργηση με τη διάταξη του άρθρου 5 § 1 αυτού της προϊσχύουσας εξαιρετικής νομοθεσίας και γενικά κάθε διάταξης που απαγορεύει τη συνομολόγηση απαιτήσεων και υποχρεώσεων στην Ελλάδα σε συνάλλαγμα, χρυσό ή χρυσά νομίσματα (ΑΠ 2196/2009 ΧρΙΔ 2011.105). Επιπλέον, στο άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 5422/1932 ορίζεται ότι «1. Αι πάσης φύσεως εις συνάλλαγμα οφειλαί αι πληρωτέοι εν Ελλάδι εξοφλούνται εις δραχμάς επί τη τρεχούση τιμή της ημέρας της εξοφλήσεως. Επί τη ούτη τιμή αποδίδονται και οι εις συνάλλαγμα παρά τραπεζής καταθέσεις, πλην των καταθέσεων των ανηκουσών εις μονίμως κατοικούντος εν τη αλλοδαπή προ της ισχύος να αποδίδονται και εις αυτούσιον συνάλλαγμα». Από την προαναφερόμενη διάταξη, που διατηρήθηκε σε ισχύ και μετά την εισαγωγή του ΑΚ (άρθρο 20 ΕισΝΑΚ) σε

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Ο
ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

συνδυασμό με τις διατάξεις των άρθρων 291 και 292 ΑΚ, συνάγεται ότι, όταν συνομολογήθηκε νόμιμα οφειλή σε ξένο νόμισμα, ο δανειστής ενασκώντας με την αγωγή την αξίωσή του, μπορεί να ζητήσει να του καταβληθεί το ισάξιο σε δραχμές του αλλοδαπού νομίσματος κατά την ημέρα κατά την οποία πράγματι γίνεται η πληρωμή. Με την αντικατάσταση, δε, της δραχμής ως εθνικού νομίσματος από το ευρώ, οι ανωτέρω οφειλές εξοφλούνται σε ευρώ με τη συναλλαγματική ισοτιμία ευρώ και αλλοδαπού νομίσματος κατά την ημέρα της εξόφλησης. Οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται στις αξιώσεις που στηρίζονται απευθείας στο νόμο και στις έγκυρες συμβατικές οφειλές σε ξένο νόμισμα, ενώ δεν έχουν εφαρμογή στις περιπτώσεις των αξιώσεων αποζημίωσης από αδικοπραξία που διέπονται από το ελληνικό δίκαιο (ΑΠ 678/2010, ΑΠ 698/2006, ΑΠ 1349/1997 δημοσιευμένες σε ΤΝΠ Νόμος). Έτσι, μετά το ν. 2842/2000, την καθιέρωση του ενιαίου νομίσματος, την κατάργηση των νομισματικών περιορισμών και των λοιπών μέτρων ελέγχου συναλλάγματος και την ελεύθερη πλέον συνομολόγηση σε ξένο νόμισμα, επί μεν οικειοθελούς εκπλήρωσης της ενοχής, ενόψει και της διαζευκτικής ευχέρειας που παρέχει το άρθρο 291 ΑΚ, το 6 § 1 του ν. 5422/1932 έχει ενδοτικό χαρακτήρα και δεν διαφέρει πλέον ουσιωδώς από την ΑΚ 291, με την έννοια ότι ο οφειλέτης, αν δεν έχει συμφωνηθεί κάτι διαφορετικό, καταβάλλει είτε σε ημεδαπό είτε σε αλλοδαπό νόμισμα, επί, δε, άσκηση της αξίωσης του δανειστή και επιδίκαση της συγκεκριμένης οφειλής, το δικαστήριο ελλείψει αντίθετης συμφωνίας, δεν θα επιδικάσει αλλοδαπό νόμισμα, αλλά το ισάξιο του σε ευρώ κατά την ημέρα της πραγματικής πληρωμής (βλ. Γ. Ιατράκη, Η εκπλήρωση της χρηματικής παροχής με ξένο νόμισμα, ΧρίΔ 2011.566). Εξάλλου, τα δάνεια σε συνάλλαγμα που δεν είναι ασυνήθη και επιτρέπονται στις τραπεζικές συναλλαγές, δεν αποτελούν σύνθετα προϊόντα που προσομοιάζουν με προϊόντα επενδυτικού χαρτοφυλακίου και συνακόλουθα, δεν απαιτείται οι υπάλληλοι που παρέχουν τη σχετική μ' αυτά ενημέρωση να έχουν πιστοποιητικό επαγγελματικής επάρκειας παροχής επενδυτικών συμβουλών, κατά το άρθρο 49 § 1 του ν. 3371/2005 (βλ. την υπ' αριθ. υπόθεσης C-312/14 Banif Plus Bank Zrt κατά Marion Lantos-Martonne Lantos απόφαση του ΔΕΕ).

Περαιτέρω, κατά τη διάταξη του άρθρου 2 παρ. 6 του Ν. 2251/1994, «γενικοί όροι των συναλλαγών», που έχουν αποτέλεσμα την υπέρμετρη διατάραξη της ισορροπίας των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλομένων σε βάρος του καταναλωτή, απαγορεύονται και είναι άκυροι. Κατά την έννοια των παραπάνω διατάξεων, οι οποίες αποτελούν εξειδίκευση του γενικού κανόνα του άρθρου 281 του ΑΚ με τα αναφερόμενα σε αυτές κριτήρια, για την κρίση της ακυρότητας ή μη ως καταχρηστικών των όρων αυτών, λαμβάνεται υπόψη κατά κύριο λόγο το συμφέρον του καταναλωτή, με συνεκτίμηση όμως της φύσεως των αγαθών ή υπηρεσιών που αφορά η σχετική σύμβαση, καθώς και του σκοπού της και των ειδικών συνθηκών κατά τη σύναψή της, πάντοτε δε στα πλαίσια επίτευξης σχετικής ισορροπίας των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλομένων μερών (ΑΠ 904/2011, ΑΠ 1430/2005, αμφότερες δημ. σε ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ). Μετά δε την αντικατάσταση της παρ. 6 του άρθρου 2 του παραπάνω νόμου, με το άρθρο 10 παρ. 24 εδ. β του Ν. 2741/1999, αρκεί να επέρχεται απλή και όχι υπέρμετρη διατάραξη της ισορροπίας των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλομένων από τη ρύθμιση του γενικού όρου (ΑΠ 1219/2001 Ε.Δ.2001.1603, ΕφΑθ 3956/2008 ΔΕΕ 2009.873, ΕφΑθ 2386/2006 Ε.Δ.2006.1467, ΕφΑθ 730/2005 ΕΕμπΔ 2005.741). Περαιτέρω, στην παρ. 7 του ίδιου άρθρου 2 του Ν 2251/1994, ορίζονται ενδεικτικά Γενικοί Όροι των Συναλλαγών που είναι καταχρηστικοί. Η ρύθμιση αυτή αποτελεί, επίσης, εξειδίκευση του βασικού κανόνα του άρθρου 281 Α.Κ, που απαγορεύει την κατάχρηση του θεσμού (της συμβατικής ελευθερίας). Ενόψει τούτου, ο έλεγχος του κύρους του περιεχομένου ΓΟΣ προσανατολίζεται βασικά προς τη διάταξη του άρθρου 281 Α.Κ. Με τους ΓΟΣ δεν απαγορεύεται η απόκλιση από οποιαδήποτε ρύθμιση ενδοτικού δικαίου, αλλά μόνο από εκείνες που φέρουν «καθοδηγητικό» χαρακτήρα ή, σε περίπτωση άτυπων συναλλακτικών μορφών, από τα ουσιώδη για την επίτευξη του σκοπού και τη διατήρηση της φύσεως της συμβάσεως δικαιώματα και υποχρεώσεις των μερών που απηχούν πράγματι δικαιολογημένες προσδοκίες του πελάτη για το συγκεκριμένο είδος συναλλαγής. Εξάλλου, κατά τη διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 2 του ίδιου Ν 2251/1994: «όροι που συμφωνήθηκαν ύστερα από

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Ο
ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

διαπραγμάτευση μεταξύ των συμβαλλομένων (ειδικοί όροι) είναι επικρατέστεροι από τους αντίστοιχους γενικούς όρους». Όμως η αποδοχή ΓΟΣ εκ μέρους του καταναλωτή, με την ένταξη τούτων στη συναφθείσα σύμβαση, δεν τους καθιστά έγκυρους, αν βέβαια ήταν άκυροι, διότι οι κανόνες για τον έλεγχο της καταχρηστικότητάς τους, με βάση τα κριτήρια των παρ. 6 και 7 του άρθρου 2 του Ν. 2251/1994, είναι κανόνες αναγκαστικού δικαίου, από την εφαρμογή των οποίων δεν είναι δυνατή η συμβατική παραίτηση (άρθρο 3 ΑΚ), που απαγορεύει την κατάχρηση ενός θεσμού (ΕφΑθ 2057/2010, δημ. σε ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ). Περαιτέρω, μεταξύ των ΓΟΣ, που απαριθμούνται στην παρ. 7 του άρθρου 2 του ν. 2251/1994 και θεωρούνται άνευ ετέρου (*per se*), καταχρηστικοί περιλαμβάνεται και η υπό στοιχείο ια' περίπτωση, σύμφωνα με την οποία καταχρηστικοί είναι και εκείνοι οι όροι, που, χωρίς σπουδαίο λόγο, αφήνουν το τίμημα αόριστο και δεν επιτρέπουν τον προσδιορισμό του με κριτήρια ειδικά καθορισμένα στη σύμβαση και εύλογα για τον καταναλωτή. Η σωρευτική εφαρμογή από το Δικαστήριο των παρ. 6 και 7 του άρθ. 2 του ν. 2251/1994 δεν αποκλείεται, καθώς η επίκληση του γενικού αξιολογικού κριτηρίου "της διατάραξης της ισορροπίας των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλομένων σε βάρος του καταναλωτή", είναι δυνατό να έχει αξία και χρησιμότητα για την εξειδίκευση των αόριστων νομικών εννοιών και αόριστων αξιολογικών κριτηρίων, που χρησιμοποιεί ο νόμος στις επιμέρους περιπτώσεις του ενδεικτικού καταλόγου. Εξάλλου, και οι περιγραφόμενες από το νόμο ειδικές, κατά αμάχητο τεκμήριο, περιπτώσεις καταχρηστικότητας αποτελούν ενδείκτες, που καθοδηγούν στην ερμηνεία της γενικής ρήτρας και, συγκεκριμένα, της έννοιας της διατάραξης της συμβατικής ισορροπίας. Μεταξύ των καθοδηγητικών αρχών, που συνάγονται από τις ειδικές αυτές περιπτώσεις, είναι και η αρχή της διαφάνειας, καθώς και η αρχή της απαγόρευσης της χωρίς λόγο ανάθεσης του προσδιορισμού της παροχής ή των επιμέρους στοιχείων της, στην απόλυτη κρίση του προμηθευτή. Ειδικότερα, σύμφωνα με την αρχή της διαφάνειας, η οποία ρητά διατυπώνεται και στο άρθρο 5 της Οδηγίας 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 5.4.1993 «Σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες συμβάσεων που

συνάπτονται με τους καταναλωτές», της οποίας ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο αποτελεί ο νόμος 2251/1994, οι ΓΟΣ πρέπει να είναι διατυπωμένοι με τρόπο σαφή και κατανοητό, ώστε ο καταναλωτής να είναι σε θέση να διαγνώσει, εκ των προτέρων, κρίσιμα στοιχεία ή μεγέθη της σύμβασης, όπως τη διάρκεια της και τα μεγέθη, που περικλείονται στη βασική σχέση, παροχής και αντιπαροχής. Η σχέση αυτή παροχής και αντιπαροχής, κατ' αρχήν, δεν λαμβάνεται υπόψη, για την εκτίμηση του καταχρηστικού χαρακτήρα κάποιου ΓΟΣ. Εντούτοις, σύμφωνα και με το άρθρ. 4 παρ. 2 της Οδηγίας, ελέγχεται, εάν ο σχετικός όρος δεν είναι διατυπωμένος κατά τρόπο σαφή και κατανοητό, εάν έχει, δηλαδή, παραβιασθεί η αρχή της διαφάνειας (ΟΛΑΠ 15/2007, ΑΠ 904/2011, ΑΠ 1219/2001, άπασες δημ. σε ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΕφΑθ 5101/2011 ΝοΒ 2011.2139). Η ως άνω απαίτηση περί διαφάνειας των ΓΟΣ δεν αφορά, εξάλλου, απλά και μόνο τον κατανοητό αυτών χαρακτήρα, από τυπική και γραμματική άποψη, παρά αναφέρεται και στη λειτουργία τους, ούτως ώστε ο καταναλωτής να μπορεί να εκτιμήσει, βάσει σαφών και κατανοητών κριτηρίων, τις οικονομικές συνέπειες και μεταβολές, που κάθε όρος συνεπάγεται γι' αυτόν (βλ. ΔΕΚ, απόφαση της 30ης Απριλίου 2014, υπόθεση C-26/13, Arpad Kasler, Hajnalka Kaslerne Rabai κατά OTP Jelzalogbank Zrt, σκέψεις 71 - 75). Η παραπάνω σαφήνεια, δηλαδή, αφορά και τις νομικές συνέπειες μίας ρήτρας, ήτοι τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του καταναλωτή. Για τον λόγο δε αυτό, ασαφείς ή πολυσήμαντες ρήτρες δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται από τον προμηθευτή, με σκοπό να ενισχύσει τη θέση του απέναντι στον καταναλωτή. Ειδικά, όσον αφορά τις δυσμενείς οικονομικές συνέπειες και επιβαρύνσεις, αυτές θα πρέπει να είναι ευκρινείς, με την έννοια ότι μπορούν να γίνουν άμεσα κατανοητές από το μέσο καταναλωτή, ο οποίος δεν διαθέτει εξειδικευμένες νομικές ή οικονομικές γνώσεις. Η διαφάνεια, λοιπόν, αφορά στη σαφή και κατανοητή διατύπωση, στην αρχή του ορισμένου ή οριστού περιεχομένου και στην αρχή της προβλεψιμότητας της ύπαρξης των όρων. Αδιαφανείς ρήτρες, που αποκρύπτουν την πραγματική, νομική και οικονομική κατάσταση, δημιουργούν τον κίνδυνο ο καταναλωτής είτε να απόσχει από την άσκηση ορισμένων δικαιωμάτων του, είτε να αποδεχθεί

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Ο
ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

αξιώσεις, που, κατά το φαινόμενο, έχει ο προμηθευτής. Υπό το πρίσμα αυτό, οι αδιαφανείς ρήτρες μπορεί να οδηγήσουν, ακριβώς λόγω της αδιαφάνειάς τους, στη διατάραξη της συμβατικής ισορροπίας, κατά το άρθρο 2 παρ. 6 του ν. 2251/1994. Για το λόγο αυτό και οι ΓΟΣ, υπακούοντας στην παραπάνω αρχή, πρέπει να παρουσιάζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μερών, κατά τρόπο ορισμένο, ορθό και σαφή (ΑΠ 652/2010 ΔΕΕ 2010.943, ΑΠ 430/2005, αμφότερες δημ. σε ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ). Τέλος, με την Πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 2501/2002 (ΦΕΚ Α' 277/2002), η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 18 παρ. 5 του Ν. 2076/1992 (όπως αυτό ίσχυε μέχρι την κατάργησή του, με το άρθρο 92 παρ. 1 του Ν. 3601/2007), και, άρα έχει ισχύ ουσιαστικού νόμου, τροποποιήθηκαν και κωδικοποιήθηκαν οι διατάξεις που αφορούν την ενημέρωση των συναλλασσομένων με τα πιστωτικά ιδρύματα, που λειτουργούν στην Ελλάδα, για τους όρους που διέπουν τις συναλλαγές τους. Σύμφωνα με τις γενικές αρχές που θεσπίζονται στην παράγραφο Α της εν λόγω ΠΔΤΕ, τα πιστωτικά ιδρύματα οφείλουν, μεταξύ άλλων, να ενημερώνουν κατάλληλα τους συναλλασσόμενους, για τη φύση και τα χαρακτηριστικά των προσφερομένων προϊόντων και υπηρεσιών και εν γένει για τους όρους και τις προϋποθέσεις που διέπουν τις τραπεζικές συναλλαγές, καθώς και να μεριμνούν, για την κατάλληλη εκπαίδευση των υπαλλήλων, που είναι επιφορτισμένοι με την παροχή εξειδικευμένων πληροφοριών, προς το συναλλακτικό κοινό. Το περιεχόμενο της ελάχιστης απαιτούμενης ενημέρωσης, που αποσκοπεί, στο να σχηματίζουν οι συναλλασσόμενοι, πριν από τη σύναψη της σύμβασης, σαφή εικόνα για τις παρεχόμενες υπηρεσίες και προϊόντα, όταν αυτά δεν αποτελούν αντικείμενο εξατομικευμένης διαπραγμάτευσης, καθορίζεται στην παράγραφο Β της ίδιας ΠΔΤΕ, και εξειδικεύεται, ανάλογα με το είδος του τραπεζικού προϊόντος (καταθέσεις, χορηγήσεις κτλ.). Αναφορικά, ειδικότερα, με τα χορηγούμενα σε συνάλλαγμα ή με ρήτρα συναλλάγματος, δάνεια, θεσπίζεται υποχρέωση ενημέρωσης σχετικά με τον κίνδυνο, από ενδεχόμενη διακύμανση της συναλλαγματικής ισοτιμίας (§Β αριθ. 2 περ. χ). Εξάλλου, οι Τράπεζες, ως χρηματοδοτικοί οργανισμοί έχουν αυξημένη ευθύνη κατά την άσκηση του

χρηματοδοτικού τους έργου και οφείλουν να μεριμνούν για τα συμφέροντα των πιστωτών που χρηματοδοτούν, αφού από τη φύση της η πιστωτική σχέση, ως διαρκής έννομη σχέση ιδιαίτερης εμπιστοσύνης μεταξύ των συμβαλλομένων, επιβάλλει την υποχρέωση πίστης και προστασίας από την πλευρά των τραπεζών των συμφερόντων των πελατών τους, ώστε να αποφεύγονται υπέρμετρα επαχθείς γι' αυτούς συνέπειες (ΑΠ 1352/2011 δημ. σε ΤΝΠ). Επιπλέον, η διάταξη του άρθρου 288 ΑΚ, κατά την οποία ο οφειλέτης έχει υποχρέωση να εκπληρώσει την παροχή, όπως απαιτεί η καλή πίστη, αφού ληφθούν υπόψη και τα συναλλακτικά ήθη, εφαρμόζεται σε οποιαδήποτε ενοχή, ασχέτως αν αυτή απορρέει από σύμβαση ετεροβαρή ή αμφοτεροβαρή ή από άλλη δικαιοπραξία ή αν πηγάζει ευθέως από το νόμο, εκτός αν προβλέπεται άλλη ανάλογη ειδική προστασία ή αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 388 ΑΚ, το οποίο ως ειδικό κατισχύει της εφαρμογής του άρθρου 288 ΑΚ. Παρέχει δε στο δικαστή τη δυνατότητα, όταν, λόγω συνδρομής ειδικών συνθηκών, η εμμονή στην εκπλήρωση της παροχής είναι αντίθετη προς την ευθύτητα και την εντιμότητα, που επιβάλλονται στις συναλλαγές, και δεν συνάδει με όσα έχουν επικρατήσει κατά τη μακράιωνη εξέλιξη και έχουν παγιωθεί ως αρχές που διέπουν τις σχέσεις μεταξύ των συναλλασσομένων, να την επεκτείνει ή να την περιορίσει με βάση αντικειμενικά κριτήρια κατά τις αντιλήψεις, που κρατούν στις συναλλαγές, στο επίπεδο εκείνο που ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της συναλλακτικής πίστης. Με βάση αυτά τα στοιχεία, το δικαστήριο οφείλει πρώτα να διαγνώσει αν μεταξύ της οφειλόμενης παροχής και εκείνης που μπορεί να επιτευχθεί υπό καθεστώς ελεύθερης σύμβασης υπάρχει διαφορά τόσο σημαντική, ώστε επιβάλλεται κατά τις αρχές της καλής πίστεως, αφού ληφθούν υπόψη και τα συναλλακτικά ήθη, η αναπροσαρμογή της πρώτης (οφειλόμενης), και ύστερα, αν διαπιστώσει τέτοια διαφορά, να αναπροσαρμόσει την παροχή στο επίπεδο, το οποίο αίρει τη δυσαναλογία και αποκαθιστά τη διαταραχθείσα καλή πίστη. Κατά συνέπεια, για την αναπροσαρμογή της παροχής κατ' άρθρο 288 ΑΚ απαιτείται: α) Μόνιμη (σε αντιδιαστολή με την παροδική) μεταβολή των συνθηκών κατά το διάστημα από τη σύναψη της σύμβασης και τον αρχικό συμβατικό προσδιορισμό της

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Ο
ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

παροχής ή από το χρόνο της μεταγενέστερης (συμβατικής ή νόμιμης) αναπροσαρμογής μέχρι το χρόνο άσκησης της αγωγής, ανεξάρτητα από το υπαίτιο, το έκτακτο και το απρόβλεπτο των λόγων που προξένησαν την εν λόγω μεταβολή, β) ουσιώδης απόκλιση (αύξηση ή μείωση) κατά το χρόνο άσκησης της αγωγής ανάμεσα στην από την καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη επιβαλλόμενη αφενός και στην αρχικά συνομολογημένη ή τη μετ' αναπροσαρμογή καταβαλλόμενη παροχή αφετέρου, σε τρόπο ώστε η διατήρηση αυτής να επιφέρει ζημία στον ενάγοντα, η οποία υπερβαίνει τον αναλαμβανόμενο, με τον αρχικό ή μετά από αναπροσαρμογή ορισμό της παροχής κίνδυνο και γ) αιτιώδης σύνδεσμος (συνάφεια) ανάμεσα στη μεταβολή των συνθηκών και την ουσιώδη απόκλιση της παροχής, ώστε η αναπροσαρμογή να αποκλείεται αν η απόκλιση θα επερχόταν και χωρίς μεταβολή των συνθηκών (ΟΛΑΠ 9/1997, ΑΠ 850/2010, ΑΠ 508/2010, ΑΠ 2166/2009, ΑΠ 1464/2009, ΑΠ 1487/2005, άπασες δημ. σε ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ). Τη συνδρομή των ειδικών συνθηκών που επιβάλλουν την εφαρμογή της ως άνω διάταξης οφείλει, για την πληρότητα της αγωγής, να επικαλεσθεί και, σε περίπτωση αμφισβήτησης, να αποδείξει ο ενάγων. Ειδικότερα, όταν κατ' εφαρμογή της ως άνω διάταξης ζητείται η μείωση της συμφωνηθείσας παροχής, ο ενάγων οφείλει να περιλάβει στο εισαγωγικό δικόγραφο, πλην άλλων, και πρόσφορα συγκριτικά στοιχεία, από την εκτίμηση των οποίων να μπορεί να σχηματισθεί δικανική πεποίθηση ότι το προτεινόμενο από αυτόν χρηματικό αντάλλαγμα είναι εκείνο που αντισταθμίζει, σύμφωνα με τις αρχές της καλής πίστης και των χρηστών συναλλακτικών ηθών, την αξία της αντιπαροχής. Το σχετικό δικαίωμα, που απορρέει από την παραπάνω διάταξη του άρθρου 288 του ΑΚ είναι διαπλαστικό, διότι αποτελεί διαμόρφωση της ενοχής στο προσήκον μέτρο, με συνέπεια και η σχετική αγωγή και η απόφαση που αναπροσαρμόζει την παροχή να είναι διαπλαστική. Αποτέλεσμα του παραπάνω χαρακτηρισμού είναι ότι το ασκηθέν δικαίωμα ενεργοποιείται από της επίδοσης της αγωγής και μελλοντικώς, χωρίς αναδρομικότητα, υπό την προϋπόθεση ότι η σύμβαση είναι ενεργής (ΟΛΑΠ 3/2014 δημ. σε ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ). Περαιτέρω, κατά την έννοια του άρθρου 388 ΑΚ, οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες παρέχεται στον

ένα από τους συμβαλλόμενους σε αμφοτεροβαρή σύμβαση το διαπλαστικό δικαίωμα να ζητήσει από το δικαστήριο την αναγωγή της οφειλόμενης παροχής, στο μέτρο που αρμόζει ή και τη λύση ολόκληρης της σύμβασης, εφόσον η τελευταία δεν έχει ακόμη εκτελεστεί, είναι: α) μεταβολή των περιστατικών, στα οποία κυρίως, ενόψει της καλής πίστης και των συναλλακτικών ηθών, τα μέρη στήριξαν τη σύναψη της αμφοτεροβαρούς σύμβασης, β) η μεταβολή να είναι μεταγενέστερη της κατάρτισης της σύμβασης και να οφείλεται σε λόγους που ήταν έκτακτοι και δεν μπορούσαν να προβλεφθούν κατά την κατάρτισή της, γ) από τη μεταβολή αυτή, η παροχή του οφειλέτη, ενόψει και της αντιπαροχής, να καθίσταται υπέρμετρα επαχθής. Έκτακτα και απρόβλεπτα περιστατικά, κατά την έννοια του ως άνω άρθρου, είναι αυτά που δεν επέρχονται, κατά την κανονική πορεία των πραγμάτων και προκαλούνται από ασυνήθιστα γεγονότα, φυσικά, πολιτικά, κοινωνικά, οικονομικά κ.λπ. (ΑΠ 1171/2004 ΕΛΛΔ/νη 46.157, ΕφΑθ 7313/2006 ΕΛΛΔ/νη 2006.295) Εξάλλου, τα απορρέοντα από τα άρθρα 288 και 388 ΑΚ δικαιώματα είναι διαπλαστικά, με συνέπεια η απόφαση που αναπροσαρμόζει την παροχή να είναι διαπλαστική, ενώ αποτέλεσμα αυτού του χαρακτηρισμού είναι ότι το ασκηθέν δικαίωμα ενεργοποιείται από της επίδοσης της αγωγής και μελλοντικώς, χωρίς αναδρομικότητα, υπό την προϋπόθεση ότι η σύμβαση είναι ενεργής (ΟΛΑΠ 3/2014, δημ. σε ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ). Εξ ετέρου, κατά το άρθρο 178 ΑΚ: «Δικαιοπραξία που αντιβαίνει στα χρηστά ήθη είναι άκυρη». Κατά την έννοια αυτής της διάταξης, ως κριτήριο των χρηστών ηθών χρησιμεύουν οι ιδέες του κατά γενική αντίληψη με φρόνηση και χρηστότητα σκεπτόμενου μέσου κοινωνικού ανθρώπου. Η αντίθεση δε στα χρηστά ήθη, που καθιστά άκυρη τη δικαιοπραξία, κρίνεται από το περιεχόμενό της και το σύνολο των συνθηκών και των περιστάσεων που τη συνοδεύουν και όχι μεμονωμένα από την αιτία που κίνησε τους συμβαλλόμενους να τη συνάψουν ή το σκοπό, στον οποίο αυτοί αποβλέπουν. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 179 ΑΚ (το οποίο αποτελεί ειδικότερη περίπτωση εφαρμογής του προηγούμενου άρθρου), άκυρη, ως αντίθετη προς τα χρηστά ήθη, είναι ιδίως η δικαιοπραξία, με την οποία δεσμεύεται υπερβολικά η ελευθερία του προσώπου ή η δικαιοπραξία με την

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Ο
ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

οποία εκμεταλλεύεται κάποιος την ανάγκη, την κουφότητα ή την απειρία του άλλου και έτσι πετυχαίνει να συνομολογήσει ή να πάρει για τον εαυτό του ή τρίτο για κάποια παροχή, περιουσιακά ωφέληματα, που, κατά τις περιστάσεις, τελούν σε φανερή δυσαναλογία προς την παροχή». Όπως προκύπτει από το συνδυασμό αυτών των διατάξεων και εκείνων των άρθρων 174 και 180 ΑΚ, για να χαρακτηριστεί μία δικαιοπραξία αισχροκερδής-καταπλεονεκτική και, συνεπώς, άκυρη, λόγω αντίθεσής της προς τα χρηστά ήθη, απαιτείται να συντρέχουν σωρευτικά τρία στοιχεία, δηλαδή: α) προφανής δυσαναλογία μεταξύ παροχής και αντιπαροχής, β) ανάγκη ή κουφότητα ή απειρία του ενός από τους συμβαλλομένους και γ) εκμετάλλευση από τον συμβαλλόμενο της γνωστής σε αυτόν ανάγκης ή κουφότητας ή απειρίας του αντισυμβαλλομένου του. Αν λείπει ένα από τα ανωτέρω στοιχεία δεν μπορεί να γίνει λόγος για ακυρότητα της δικαιοπραξίας ως αισχροκερδούς, γιατί απαιτείται να συντρέχουν και η φανερή δυσαναλογία μεταξύ παροχής και αντιπαροχής και η ανάγκη ή κουφότητα ή απειρία του άλλου συμβαλλομένου και η εκμετάλλευση από τον συμβαλλόμενο μιας από τις γνωστές σ' αυτόν ως άνω καταστάσεις του αντισυμβαλλομένου. Ειδικότερα, φανερή δυσαναλογία μεταξύ παροχής και αντιπαροχής είναι αυτή που υποπίπτει στην αντίληψη λογικού και έχοντος πείρα των σχετικών συναλλαγών ανθρώπου και η οποία υπερβαίνει το μέτρο κατά το οποίο είναι ανθρωπίνως φυσικό να αποκομίζει ο ένας κάποιος όφελος από σύμβαση οικονομικού περιεχομένου με ζημία του άλλου. Η δυσαναλογία αυτή, η οποία διαπιστώνεται ενόψει των περιστάσεων και της φύσης της συγκεκριμένης δικαιοπραξίας, κατά το χρόνο της κατάρτισής της (περιεχόμενο, σκοπός, αξία παροχών), χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι υποκειμενικές παραστάσεις ή επιθυμίες των μερών (ΟΛΑΠ 714/1973, ΑΠ 151/2015, ΑΠ 820/2014, ΑΠ 2139/2013, άπασες δημ. σε ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ). Τέλος, ο υπολογισμός του ποσοστού της εισφοράς του Ν. 128/1975 για τον καθορισμό του επιτοκίου δανείων της τράπεζας με έμμεσο αποτέλεσμα τη μετακύλιση της εισφοράς αυτής στους δανειολήπτες είναι νόμιμος, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην τελευταία μείζονα σκέψη, γιατί δεν αντίκειται στη διάταξη του άρθρου 1 § 3 του ν. 128/1975, η οποία δεν καθιερώνει

απαγορευτικό κανόνα δικαίου κατ' άρθρο 174 ΑΚ, αλλά ούτε και αντίκειται σε άλλον απαγορευτικό κανόνα δικαίου, εντάσσεται δε στο πλαίσιο του ελεύθερου καθορισμού των επιτοκίων στα τραπεζικά δάνεια. Η επίρριψη της σχετικής επιβάρυνσης στο δανειολήπτη αποτέλεσε υπό την ισχύ του ν. 128/1975 συναλλακτική πρακτική των τραπεζών, στην παγίωση της οποίας συνετέλεσαν: α) το ότι μεταγενέστερα νομοθετήματα που τροποποίησαν τον ως άνω νόμο ανέφεραν γενικώς ότι η εισφορά βαρύνει τη συναλλαγή, β) ότι το ύψος του συντελεστή καθ' όλο το χρονικό διάστημα από την καθιέρωση της εν λόγω εισφοράς κλιμακώθηκε ποσοστιαίως, κατά τρόπο που αποσκοπεί στην ελάφρυνση ή και απαλλαγή ορισμένων κατηγοριών δανειοληπτών. Εξάλλου, αν η εν λόγω εισφορά βάρυνε τα πιστωτικά ιδρύματα δεν θα θεσπίζονταν οι εξαιρέσεις του άρθρου 8 Ν. 2459/1997 κατ' άρθρο 19 § 4Β Ν. 3152/2003 (δανειοδοτήσεις προς φυσικά και νομικά πρόσωπα, κοινοπραξίες με έδρα τα νησιά με πληθυσμό κάτω των 3.100 κατοίκων και δανειοδοτήσεις προς Ι. Μονές του Αγίου Ορους) και γ) η Τράπεζα της Ελλάδος από την έναρξη της εφαρμογής του ν. 128/1975 ουδέποτε θεώρησε ότι η εν λόγω εισφορά επιβαρύνει τα πιστωτικά ιδρύματα, ώστε να έχει ληφθεί υπόψη κατά το χρονικό διάστημα που ίσχυε ο διοικητικός καθορισμός από μέρους της του περιθωρίου μεταξύ των επιτοκίων καταθέσεων χορηγήσεων, δηλαδή μέχρι το 1993. Εξάλλου, και υπό καθεστώς ελεύθερης διαμόρφωσης των επιτοκίων η Τράπεζα της Ελλάδος επέβαλε την υποχρέωση για ξεχωριστή αναφορά της σχετικής επιβάρυνσης με αποφάσεις της (ΠΔ/ΤΕ 1969/1991, 2501/2002). Με την ΠΔ/ΤΕ 2501/2002 (άρθρο 82) επεκτείνεται η υποχρέωση ενημέρωσης του πελάτη από την τράπεζα και για την επιβολή ειδικών εισφορών και η εισφορά του ν. 128/1975 είναι μία τέτοια ειδική εισφορά. Η επιβολή της εισφοράς αυτής στο δανειολήπτη μπορεί να ελεγχθεί μόνον από την άποψη της διαφάνειας ιδίως όταν επιβάλλεται χωρίς προηγούμενη επαρκή ενημέρωση ή κατά τρόπο κεκαλυμμένο (ΕφΘεσ 1034/2013, ΕφΑθ 227/2012, ΕφΑθ 4424/2009, ΠολΠρΑθ 763/2016, δημ. σε ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ).

Στην προκείμενη περίπτωση, οι ενάγοντες εκθέτουν με την κρινόμενη αγωγή τους, κατ' εκτίμηση του συνόλου του περιεχομένου της, ότι στις 16-7-

ΕΠΙΣΗΜΑΝΘΗΚΕ
Ο
ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

2007 συνήψαν στη [REDACTED] με την εναγόμενη τραπεζική εταιρία, ο μεν πρώτος εξ αυτών ως πρωτοφειλέτης η δε δεύτερη εξ αυτών ως εγγυήτρια, την υπ' αριθμό 1766831/16-7-2007 σύμβαση στεγαστικού δανείου σε συνάλλαγμα, ύψους 165.770,00 ελβετικών φράγκων, για την αγορά κατοικίας, με αρχικά –και για μία τριετία- σταθερό επιτόκιο Libor, ανερχόμενο σε 3,5% ετησίως, πλέον της εισφοράς του Ν. 128/1975, και εν συνεχεία με κυμαινόμενο επιτόκιο Libor, ίσου με τη μέση τιμή του εύρους διακυμάνσεως, ανοίγματος κατά κανόνα μίας εκατοστιαίας μονάδας, το οποίο ανακοινώνεται από την Ελβετική Κεντρική Τράπεζα με το πέρας των τριμηνιαίων ή εκτάκτων συνεδριάσεων της με σκοπό τη διαμόρφωση του επιτοκίου Libor τριών μηνών ελβετικού φράγκου εντός του εύρους αυτού, πλέον περιθωρίου και της εισφοράς του Ν. 128/1975 0,12% και η αποπληρωμή του οποίου συμφωνήθηκε σε 300 μηνιαίες συνεχείς τοκοχρεωλυτικές δόσεις. Ότι την 03^η-8-2007 εκταμιεύθηκε από την εναγομένη το ποσό των 165.540,00 ελβετικών φράγκων (στο εξής CHF) και παραδόθηκε σ' αυτούς, με ισοτιμία 1,65, το ποσό των 100.193,38 ευρώ, ενώ την 08^η-02-2013 υπεγράφη μεταξύ τους η ομόχρονη πρόσθετη πράξη, δυνάμει της οποίας συμφωνήθηκε ότι οι ίδιοι θα καταβάλλουν για χρονικό διάστημα 24 μηνών μειωμένη σταθερή μηνιαία τοκοχρεωλυτική δόση, ύψους 421,91 CHF. Ότι προέβησαν στη σύναψη της επίδικης σύμβασης δανείου σε ελβετικό φράγκο, διότι οι υπάλληλοι της εναγομένης τους παρουσίασαν την προοπτική αυτή ως πολύ συμφέρουσα για τους ίδιους, λόγω του χαμηλού επιτοκίου και της μικρότερης μηνιαίας δόσης, που θα συνεπαγόταν, χωρίς όμως να γίνει ουδεμία άλλη επισήμανση σχετικά με τον κίνδυνο ανατροπής των συναλλαγματικών ισοτιμιών και των επιπτώσεων αυτής στο ύψος της μηνιαίας δόσης και στο υπόλοιπο του άληκτου κεφαλαίου και χωρίς να τους προταθεί πρόγραμμα αντιστάθμισης του συναλλαγματικού κινδύνου. Ότι με τον τρόπο αυτόν η εναγόμενη, εκμεταλλευόμενη την απειρία τους ως προς τις αγορές συναλλάγματος, τους έπεισε με παραπειστικό τρόπο, και με αθέμιτη παρασιώπηση των σχετικών κινδύνων, να συμφωνήσουν στη σύναψη της επίδικης δανειακής σύμβασης σε ελβετικό φράγκο. Ότι με τη σύναψη της εν λόγω σύμβασης

επιθυμούσαν να λάβουν στεγαστικό δάνειο με ευνοϊκούς όρους αποπληρωμής. Ότι δεν γνώριζαν ότι με τη σύμβαση αυτή σε συνάλλαγμα, ήτοι σε ελβετικό φράγκο, αναλάμβαναν τον κίνδυνο της διακύμανσης συναλλάγματος. Ότι το δάνειο αυτό δεν ήταν απλό στεγαστικό, αλλά όπως αντιλήφθηκαν τον Φεβρουάριο του έτους 2015, μετά την προσφυγή τους σε ειδικούς χρηματοοικονομικούς συμβούλους, επενδυτικό προϊόν με συναλλαγματικό κίνδυνο, το οποίο απαιτούσε εξειδικευμένη ενημέρωση της από πιστοποιημένους προς τούτο υπαλλήλους, πλην όμως οι υπάλληλοι, οι οποίοι υπέγραψαν για λογαριασμό της εναγομένης την ένδικη σύμβαση, δεν ήταν εξειδικευμένοι και δεν είχαν λάβει τη σχετική πιστοποίηση. Ότι η χορήγηση σε αυτούς, άνευ οποιοσδήποτε ενημέρωσης τους, στεγαστικού δανείου σε συνάλλαγμα και χωρίς την πρόβλεψη προστασίας τους έναντι του συναλλαγματικού κινδύνου, έρχεται σε αντίθεση με τη βασική υποχρέωση της εναγομένης για ενημέρωση και διαφώτιση αυτών (εναγόντων) ως πελατών της και παροχή συμβουλών προς όφελος τους. Ότι η μηνιαία δόση που έπρεπε να καταβάλουν στην εναγομένη για την αποπληρωμή του δανείου δεν ήταν σταθερή, αλλά μεταβαλλόταν κάθε μήνα, χωρίς να είναι σε θέση αυτοί να γνωρίζουν εκ των προτέρων το ποσό της εκάστοτε μηνιαίας δόσης, που όφειλαν να καταβάλουν στην εναγόμενη. Ότι αν και αυτοί προέβαιναν μέχρι το Φεβρουάριο του έτους 2015 με συνέπεια στις μηνιαίες καταβολές έναντι του δανείου, εντούτοις το αρχικό κεφάλαιο αυτού δεν ελαττώνεται, λόγω της ανατροπής της συναλλαγματικής ισοτιμίας μεταξύ ευρώ και ελβετικού φράγκου, η οποία δεν μπορούσε να προβλεφθεί. Ότι, εάν γνώριζαν όλους τους κινδύνους, που εγκυμονούσε η σύναψη της δανειακής της σύμβασης σε συνάλλαγμα, και κυρίως τη μετακύλιση του συναλλαγματικού κινδύνου σε αυτούς, δεν θα προέβαιναν σε αυτή, αφού η σύμβαση αυτή φέρει τα χαρακτηριστικά της παροχής επενδυτικού προϊόντος, ενόψει του ότι συνδέει την οφειλή τους με τη διεθνή αγορά συναλλάγματος, χωρίς να υφίστανται βεβαιώσεις αγοράς συναλλάγματος και χωρίς να δύνανται αυτοί να καταβάλουν σε αυτούσιο συνάλλαγμα τις οφειλόμενες δόσεις, οι οποίες, σύμφωνα με τους συμβατικούς όρους προσδιορίζονταν στο ισάξιο σε ευρώ ποσό με βάση την

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Ο
ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

τρέχουσα συναλλαγματική ισοτιμία αυτού προς το ελβετικό φράγκο. Ότι, άλλως είναι άκυροι οι με αριθμούς 2.3, 4.5, 4.6, 4.7, 12 και 17.3 όροι της επίδικης σύμβασης, που είχαν προδιατυπωθεί από την εναγόμενη, και δεν αποτέλεσαν αντικείμενο διαπραγμάτευσης, και επέτρεπαν σε αυτή να προσδιορίζει μονομερώς το ύψος της εκάστοτε δόσης ή του εκάστοτε υπολοίπου του δανείου, με βάση τη συναλλαγματική ισοτιμία, και να προβαίνει μονομερώς στη μετατροπή του νομίσματος της σύμβασης, χωρίς να έχουν ορισθεί προς τούτο ειδικά και εύλογα κριτήρια, κατά παράβαση των άρθρων 2 §§ 6, 7 ν. 2251/1994. Ότι ενώ η ισοτιμία του ευρώ έναντι του ελβετικού φράγκου, κατά την ημερομηνία εκταμίευσης του ανωτέρω δανείου, την 03^η-8-2007, ήταν 1,65, στη συνέχεια, διαφοροποιήθηκε, με αποτέλεσμα, την 1η Οκτωβρίου 2012, να ανέλθει στο 1,1833000 και τον Ιούνιο του 2014 στο 1,2193. Ότι η μεταβολή αυτή στην ισοτιμία των δύο νομισμάτων είχε ως αποτέλεσμα να έχουν εξανεμιστεί όλες οι καταβολές, που οι ίδιοι πραγματοποίησαν (σε ευρώ) έναντι του παραπάνω δανείου, με συνέπεια το αρχικό τους κεφάλαιο, υπολογιζόμενο σε ελβετικά φράγκα, να έχει μεν ελαττωθεί κατά τα προβλεπόμενα στη σύμβαση, και συγκεκριμένα από το αρχικό –κατά την ημέρα της από 03.8.2007 εκταμίευσης- ποσό των 165.540,00 CHF να έχει μειωθεί, την 15^η.7.2015, κατόπιν καταβολών, στο ποσό των 134.891,73 CHF, υπολογιζόμενο, όμως, σε ευρώ, να έχει καταστεί υψηλότερο, και δη να έχει ανέλθει από το εκταμιευθέν ποσό των 100.193,38 ευρώ (την 03^η-8-2007) σ' αυτό των 129.219,02 ευρώ (την 15^η-7-2015, με ισοτιμία 1,0439). Με βάση δε το ιστορικό αυτό και επικαλούμενοι, παράλληλα, οι ενάγοντες πως οι ίδιοι δεν ενημερώθηκαν από τους υπαλλήλους της εναγομένης για το συναλλαγματικό κίνδυνο, που αναλάμβαναν κατά τη λήψη του επίμαχου δανείου, αλλά ούτε και για τις επιπτώσεις, που θα μπορούσε να έχει μία σοβαρή υποτίμηση του ευρώ έναντι του ελβετικού νομίσματος στο ύψος τόσο των εξοφλητικών δόσεων, όσο και του κεφαλαίου του ανωτέρω δανείου, ζητούν, κατ' εκτίμηση του ένδικου δικογράφου: α) να αναγνωρισθεί η ανυπαρξία της υπ' αριθμό 1766831/16-7-2007 σύμβασης στεγαστικού δανείου σε συνάλλαγμα, ύψους 165.540,00 ή 165.770,00 ελβετικών φράγκων, και ακολούθως, να

αναγνωρισθεί η ύπαρξη της ίδιας ως άνω σύμβασης στεγαστικού δανείου κεφαλαίου ύψους 100.193,38 ευρώ, β) άλλως και όλως επικουρικώς, να αναγνωρισθεί η ακυρότητα της ανωτέρω σύμβασης δανείου σε συνάλλαγμα ως αντιβαίνουσας: i) στις ΠΔΤΕ 1955/1991, 2325/1994, ii) στη διάταξη του άρθρου 372 ΑΚ, iii) στις διατάξεις των άρθρων 2 §§ 6,7 ν. 2251/1994, που επιφέρουν ακυρότητα των με αριθμό 2.3, 4.5, 4.6, 4.7, 12, 17.3 και 20.6 συμβατικών όρων, και κατά το άρθρο 181 ΑΚ όλης της σύμβασης, iv) στις διατάξεις των άρθρων 178,179 και 281 ΑΚ, γ) άλλως και όλως επικουρικώς, να ακυρωθεί η ανωτέρω σύμβαση δανείου λόγω απάτης, άλλως λόγω πλάνης, άλλως λόγω εικονικότητας, δ) να υποχρεωθεί η εναγόμενη να υπολογίζει το άληκτο κεφάλαιο και τις επιμέρους τοκοχρεωλυτικές δόσεις με την ισοτιμία ευρώ - ελβετικού φράγκου (1,65), που ίσχυε την 03^η-8-2007, ήτοι κατά την ημέρα της εκταμίευσης του δανείου, ε) άλλως και όλως επικουρικώς, να αναπροσαρμοσθεί, κατά τη διάταξη του άρθρου 388 ΑΚ, άλλως κατά τη διάταξη του άρθρου 288 ΑΚ, το άληκτο κεφάλαιο της επίδικης δανειακής σύμβασης στο ποσό των 81.752,56 ευρώ, υπολογιζόμενου του άληκτου κεφαλαίου ύψους 134.891,73 CHF με την ισοτιμία 1,65 που ίσχυε κατά το χρόνο της εκταμίευσης, στ) να υποχρεωθεί η εναγόμενη να καταβάλει σε έκαστο εξ αυτών το ποσό των 50.000 ευρώ ως χρηματική ικανοποίηση λόγω της ηθικής βλάβης που υπέστησαν από την προπεριγραφείσα παράνομη, υπαίτια και αντίθετη στα χρηστά ήθη συμπεριφορά της εναγομένης, ζ) να επιβληθεί σε βάρος της εναγομένης χρηματική ποινή ύψους 10.000 ευρώ, για κάθε παραβίαση του διατακτικού της εκδοθισόμενης απόφασης, θ) να κηρυχθεί η εκδοθισόμενη απόφαση προσωρινά εκτελεστή και να καταδικασθεί η εναγομένη στην καταβολή των δικαστικών τους εξόδων. Οι ενάγοντες, με δήλωση του αναφερόμενου στην αρχή της παρούσας πληρεξουσίου δικηγόρου τους που περιέχεται στις νομίμως κι εμπροθέσμως κατατεθείσες προτάσεις τους, παραδεκτά παραιτήθηκαν από το ως άνω υπό στοιχείο στ' αγωγικό αίτημα περί καταβολής σε έκαστο εξ αυτών του ποσού των 50.000,00 ευρώ ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής τους βλάβης. Με αυτό το περιεχόμενο και αιτήματα, η υπό κρίση αγωγή αρμοδίως, καθ' ύλην και κατά τόπο,

ΘΕΛΗΘΗΚΕ
Ο
ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

φέρεται προς εκδίκαση ενώπιον του παρόντος Δικαστηρίου (άρθρα 18 και 33 ΚΠολΔ), προκειμένου να συζητηθεί κατά την προκειμένη τακτική διαδικασία και είναι επαρκώς ορισμένη και νόμιμη στηριζόμενη στις διατάξεις των άρθρων 140,141,147,180, 281, 361, 806 επ. ΑΚ, 2 §§ 6 και 7 περ. ε', ια' και κδ' ν. 2251/1994, 70,176 ΚΠολΔ, πλην του κύριου, υπό στοιχείο α', αιτήματος να αναγνωρισθεί ότι η υπ' αριθμό 1766831/16-7-2007 σύμβαση στεγαστικού δανείου συνιστά σύμβαση σε ευρώ και ότι το ποσό των 100.193,38 ευρώ, που εκταμιεύθηκε και μεταβιβάστηκε κατά κυριότητα στους ενάγοντες την 03^η-8-2007, αποτελεί το μοναδικό ποσό κεφαλαίου δανείου που οφείλουν να επιστρέφουν στην εναγόμενη, το οποίο κρίνεται απορριπτέο ως απαράδεκτο λόγω της αυτεπαγγέλτως ερευνώμενης αοριστίας του, δεδομένου ότι προκειμένου η άκυρη δικαιοπραξία να ισχύσει κατά μετατροπή ως άλλη, πρέπει αυτός που επιδιώκει τη μετατροπή να επικαλεσθεί (και να αποδείξει) ότι η μετατροπή αυτή ανταποκρίνεται στη βούληση αμφοτέρων των μερών, ότι δηλαδή αν τα μέρη γνώριζαν την ακυρότητα, θα ήθελαν η άκυρη δικαιοπραξία να ισχύσει κατά μετατροπή ως άλλη, ενώ σε διαφορετική περίπτωση, ο δικαστής δεν μπορεί να υποκαταστήσει σ' αυτήν την περίπτωση την υποθετική βούληση των μερών, ενώ στην προκειμένη περίπτωση, οι ενάγοντες δεν εκθέτουν αυτά τα κρίσιμα πραγματικά περιστατικά (ΑΠ 121/2014, ΑΠ 841/2009, ΑΠ 1892/2008, ΠολΠρΑθ 763/2016, ΠολΠρΑθ 1637/2016, άπασες δημ. σε ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ). Περαιτέρω, η επικουρική αγωγική βάση, με την οποία ζητείται να αναγνωρισθεί η ακυρότητα της επίδικης σύμβασης, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 174, 806 ΑΚ, λόγω παράβασης της με αριθμό 1955/1991 Πράξης του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδας, κατ' επίκληση του ότι η επίμαχη παροχή δεν εκταμιεύθηκε πραγματικά στο νόμισμα του ελβετικού φράγκου, με αποτέλεσμα να μην πρόκειται για σύμβαση δανείου, αλλά για παροχή πίστωσης με στοιχεία επένδυσης, πρέπει να απορριφθεί ως μη νόμιμη, διότι, κατά τα εκτιθέμενα στο αγωγικό δικόγραφο, η ως άνω σύμβαση δεν συνιστά δάνειο με ρήτρα αλλοδαπού νομίσματος, αλλά δάνειο σε ξένο νόμισμα, το οποίο, αφενός, μπορεί να συντελείται με την περιέλευση του δανείσματος από την περιουσία του δανειοδότη σε αυτή του

δανειολήπτη, με οποιονδήποτε ισοδύναμο προς τη μεταβίβαση της κυριότητας οικονομικό τρόπο (ίδ. Δ. Αυγητίδη σε Απ. Γεωργιάδη, ΣΕΑΚ, τόμ. Ι, εκδ. Σάκκουλα 2010, άρθρο 806, αριθ. 8, σελ. 1563), όπως, εν προκειμένω, με τη μετατροπή του δανείσματος από ελβετικά φράγκα σε ευρώ και εν συνεχεία την απόδοση του ποσού σε ευρώ [ίδ. σχετ. Γιοβαννόπουλο Ρ., Προστασία δανειολήπτη στα δάνεια σε αλλοδαπό νόμισμα, ΕπισκΕΔ 2015. 647 (654, 655)], αφετέρου, δεν είναι αναγκαίο να συνδέεται αυτή η σύμβαση με πραγματική εισαγωγή τραπεζογραμματίων ελβετικού φράγκου, αλλά μπορούσε να χορηγείται αυτό από την εναγομένη με τη μορφή λογιστικού χρήματος, προερχόμενο είτε από άντληση κεφαλαίων στο εν λόγω νόμισμα από τη χρηματαγορά, είτε από δανεισμό της εναγομένης από τη διατραπεζική αγορά του ελβετικού φράγκου, δεδομένου ότι δεν τίθενται πλέον συναλλαγματικοί περιορισμοί στη σύναψη δανείων σε αλλοδαπό νόμισμα, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 63 επ. ΣΛΕΕ, 5 § 1 ν. 2842/2000, ΠΔ/ ΤΕ 2325/1994, π.δ. 96/1993, π.δ. 104/1994 [βλ. Γιοβαννόπουλο Ρ., ό.π., ΕπισκΕΔ 2015.647 (653,654), Χασάπη Χ., Δάνεια σε ξένο νόμισμα: Μία προσέγγιση με αφορμή την πρόσφατη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ελληνικών δικαστηρίων, ΧρηΔικ 2014.413 (415 επ.)]. Εξάλλου, δεν μπορεί να χαρακτηρισθεί η χορήγηση του δανείου αυτού ως επενδυτική υπηρεσία, αφού σκοπός της ένδικης σύμβασης, κατά τα εκτιθέμενα στην ένδικη αγωγή, ήταν η λήψη δανείου σε ξένο νόμισμα με ευνοϊκούς όρους, και όχι η βέλτιστη απόδοση ορισμένου κεφαλαίου, όπως απαιτείται για την στοιχειοθέτηση της έννοιας της επενδυτικής υπηρεσίας (βλ. σχετ. άρθρα 4 § 1, 19 §§ 4, 5 και 9 Οδηγίας 2004/39), κατά τρόπο που, εν προκειμένω, οι σχετικές συναλλαγματικές δραστηριότητες, τις οποίες δεν πραγματοποιούσε χρηματοπιστωτικό ίδρυμα κατά τη διαπραγμάτευση ενός ή περισσότερων χρηματοπιστωτικών μέσων, ήταν αμιγώς παρεπόμενες της χορήγησης και της αποπληρωμής του επίδικου δανείου σε ξένο νόμισμα, η αξία του οποίου για τον υπολογισμό της αποπληρωμής δεν καθοριζόταν εκ των προτέρων, αλλά, κατά τα εκτιθέμενα, προσδιοριζόταν βάσει της τιμής πώλησης του νομίσματος αυτού κατά την ημερομηνία καταβολής εκάστης μηνιαίας δόσης, χωρίς να μπορεί

ΘΕΩΡΗΣΗ
Ο
ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

να γίνει διάκριση μεταξύ της δανειακής αυτής σύμβασης και τυχόν, πάντως μη υφιστάμενης στην ένδικη περίπτωση, πράξης προθεσμιακής πώλησης συναλλάγματος, λαμβανομένου μάλιστα υπόψη ότι δεν γίνεται επίκληση δέσμευσης κεφαλαίων, επί σκοπώ της επερχόμενης αύξησης αυτών και εισροής νέων, αλλά αντίθετα μνημονεύεται η εκταμίευση ορισμένου ποσού, που προοριζόταν για την αγορά ακινήτου από τους ενάγοντες, με την επ' ωφελεία αυτών (εναγόντων) εκμετάλλευση του χαμηλότερου επιτοκίου Libor, που συνόδευε το ελβετικό φράγκο, χωρίς τη δημιουργία, μεταξύ των διαδίκων, ταμειακών ροών ή πραγματικών συναλλαγών σε ξένο νόμισμα, αφού, κατά τα επικαλούμενα, το ευρώ ήταν το μοναδικό νόμισμα πληρωμής, ενώ το ελβετικό φράγκο χρησίμευε ως λογιστική μονάδα, ώστε δεν προσδοκάτο περαιτέρω οικονομικό κέρδος, προερχόμενο από την καθ' οιονδήποτε τρόπο εκμετάλλευση του δανείσματος [βλ. ΔΕΕ C-312/14, Marlon Lantos, σκέψεις 43 επ., ΠολΠρΘεσ 738/2016, δημ. σε ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΠολΠρΘεσ 14236/2015 αδημ., Γιοβαννόπουλο Ρ., ό.π., ΕπισκεΔ 2015. 647 (655, 656)]. Ομοίως, η επικουρική βάση της αγωγής, με την οποία διώκεται η θεμελίωση ακυρότητας της επίδικης σύμβασης, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 174, 806 ΑΚ, λόγω παράβασης Πράξεων του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδας και συγκεκριμένα των π.δ. 96/1993 και ΠΔ/ΤΕ 2.303/1994, 2.325/1994 και 2.342/1994, πρέπει να απορριφθεί ως μη νόμιμη, καθόσον, αν και οι παραπάνω ουσιαστικοί νόμοι κάνουν λόγο για ελεύθερη χρηματοδότηση των κατοίκων της Ελλάδας σε συνάλλαγμα «... για κάλυψη πάσης φύσεως αναγκών τους στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό ...», τυχόν παραβίαση τους, υπό την έννοια της μη συνδρομής ανάγκης χρηματοδότησης της ενάγουσας σε ελβετικά φράγκα, δεν επιφέρει ακυρότητα της ανωτέρω δανειακής σύμβασης, ενόψει του ότι οι παραπάνω διατάξεις αφορούν λειτουργικές υποχρεώσεις των τραπεζών, ώστε τυχόν κύρωση μπορεί να είναι μόνο διοικητικής φύσης [ιδ. ΠολΠρΘεσ 738/2016, δημ. σε ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, Ψυχομάνη Σπ., Τραπεζικά στεγαστικά δάνεια σε ελβετικά φράγκα, ΔΕΕ 2015. 1 επ., Γιοβαννόπουλο Ρ., ό.π., ΕπισκεΔ 2015. 647 (651, 652)]. Επίσης η επικουρική βάση της αγωγής περί αοριστίας της ένδικης παροχής, με την οποία επιχειρείται η θεμελίωση της στη διάταξη

του άρθρου 372 ΑΚ, λόγω του συμβατικού όρου περί καθορισμού του ύψους της εκάστοτε καταβλητέας δόσης επί τη βάσει της ισχύουσας κατά το χρόνο καταβολής συναλλαγματικής ισοτιμίας, κρίνεται απορριπτέα ως μη νόμιμη. Και τούτο διότι ο όρος αυτός επαναλαμβάνει τη διατύπωση του άρθρου 291 ΑΚ ενώ, σε κάθε περίπτωση, η τιμή πώλησης συναλλάγματος αποτελεί διαγνωστό αντικειμενικό μέτρο, αφού ισχύει για το σύνολο των συναλλασσομένων, καθοριζόμενη από τη διατραπεζική αγορά και διαμορφούμενη ημερησίως από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, η οποία εκδίδει δημόσιο δελτίο αναφοράς των ισοτιμιών για κάθε νόμισμα, λαμβανομένου υπόψη ότι, ακόμα και αν οι ενάγοντες απέβλεπαν, με το υπό κρίση δικόγραφο, σε εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 373 ΑΚ, όπου τρίτος σε σχέση με τους συμβαλλομένους καθορίζει την παροχή, αυτή θα ήταν και πάλι απορριπτέα ως νόμω αβάσιμη, αφού θα προσέκρουε στην αρχή της φαινομενικής αοριστίας της παροχής, όπου ο καθορισμός αυτής (παροχής) με διαγνωστά αντικειμενικά μέτρα, αποκλείει την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 371 επ. ΑΚ (ιδ. ΠολΠρΑθ 763/2016, δημ. σε ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΠολΠρΘεσ 738/2016, ΠολΠρΘεσ 14236/2015 ό.π.). Περαιτέρω η επικουρική αγωγική βάση, με την οποία προβάλλεται η ακυρότητα των με αριθμό 2.3, 4.5, 4.7 και 12 συμβατικών όρων της επίδικης δανειακής σύμβασης, ως αντίθετων με τις διατάξεις των άρθρων 2 §§ 6,7 ν. 2251/1994, 281 ΑΚ, κατ' επίκληση του περιεχομένου τους, κατά το οποίο οι ενάγοντες είχαν το δικαίωμα να καταβάλουν τη μηνιαία δόση του δανείου τους ή να προβούν σε πλήρη εξόφληση του σε αυτούσιο συνάλλαγμα ελβετικών φράγκων, άλλως στο ισάξιο αυτού σε ευρώ (όροι 2.3, 4.5), και σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης η εναγόμενη είχε δικαίωμα να μετατρέψει το σύνολο της ληξιπρόθεσμης οφειλής σε ευρώ με βάση την τρέχουσα τιμή πώλησης από αυτή του ελβετικού φράγκου (όρος 12), κατά τρόπο που άφηναν, χωρίς σπουδαίο λόγο, το τίμημα αόριστο και δεν επέτρεπαν τον προσδιορισμό του με κριτήρια ειδικά καθορισμένα στη σύμβαση και εύλογα για τον καταναλωτή, πρέπει να απορριφθεί ως μη νόμιμη. Και τούτο διότι οι όροι αυτοί εντάσσονται στους δηλωτικούς όρους της επίδικης σύμβασης, αφού επαναλαμβάνουν τη διάταξη του άρθρου 291

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Ο
ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

ΑΚ, χωρίς να εισάγουν απόκλιση από αυτήν και χωρίς να τη συμπληρώνουν με επιπλέον ρυθμίσεις, ώστε δεν αποτελούν αυτοί αντικείμενο δικαστικού ελέγχου, σύμφωνα και με ρητή επιταγή της Οδηγίας 93/13 (βλ. 13η σκέψη του Προοιμίου και το άρθρο 1 § 2 της Οδηγίας), κατά την οποία αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής της οι συμβατικές ρήτρες που απηχούν τις ενδοτικού διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας χωρίς να τροποποιούν το περιεχόμενο τους ή το πεδίο εφαρμογής τους (βλ. σχετ. Ευθυμίου Αιμ., ΧρΙΔ 2014. 606). Σε κάθε δε περίπτωση, αυτοί δεν φέρουν καταχρηστικό χαρακτήρα, ούτε πάσχουν από αοριστία κατά το περιεχόμενο τους, ενόψει του ότι ο προσδιορισμός της παροχής (μηνιαίας δόσης ή συνολικού ανεξόφλητου κεφαλαίου), σε αυτήν την περίπτωση, δεν καθίσταται αόριστος, αλλά προσδιορίζεται επαρκώς και η ακριβής καταγραφή του είναι θέμα απλού μαθηματικού υπολογισμού, δοθέντος ότι, όπως προαναφέρθηκε, η τιμή πώλησης συναλλάγματος αποτελεί διαγνωστό αντικειμενικό μέτρο, αφού ισχύει για το σύνολο των συναλλασσομένων, και καθορίζεται από τη διατραπεζική αγορά, διαμορφούμενη ημερησίως από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, η οποία εκδίδει δημόσιο δελτίο αναφοράς των ισοτιμιών για κάθε νόμισμα (βλ. ΠολΠρΘεσ 738/2016, δημ. σε ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΠολΠρΘεσ 14236/2015 αδημ.). Ομοίως η επικουρική βάση, με την οποία ζητείται η ακυρότητα της επίδικης σύμβασης, ως αντίθετης στις διατάξεις των άρθρων 178, 179 ΑΚ, πρέπει να απορριφθεί ως μη νόμιμη, καθόσον ο όρος ξένου νομίσματος δεν προσκρούει a priori στα χρηστά ήθη, όπως απαιτεί το άρθρο 178 ΑΚ, αλλά ανάγεται στην ίδια τη συμβατική ελευθερία η επιλογή εκ μέρους των συμβαλλομένων μερών του νομίσματος εκπλήρωσης της δανειακής υποχρέωσης. Εξάλλου, δεν συντρέχει ούτε η προϋπόθεση του άρθρου 179 ΑΚ περί δυσαναλογίας παροχής - αντιπαροχής, αφού η ρήτρα μετατροπής σε ξένο νόμισμα, στην ένδικη περίπτωση, κατά τα μνημονευόμενα στην κρινόμενη αγωγή, δεν ήταν εξαρχής σε βάρος των εναγόντων, αλλά η αύξηση της οφειλόμενης δόσης επήλθε μετά την ανατροπή της ισοτιμίας ευρώ - ελβετικού φράγκου, λαμβανομένου υπόψη ότι κρίσιμος χρόνος για να κριθεί η ανηθικότητα δεν είναι ο χρόνος εκδίκασης της όποιας αγωγής

του δανειολήπτη ή της άσκησης αυτής, αλλά ο χρόνος σύναψης της σύμβασης, ώστε μεταγενέστερη μεταβολή είτε των συνθηκών είτε των περι χρηστών ηθών αντιλήψεων είναι αδιάφορη, όπως εν προκειμένω η ως άνω επικαλούμενη ανατροπή της συναλλαγματικής ισοτιμίας [βλ. σχετ. Χασάπη Χρ., ό.π., ΧρηΔικ 2014. 413 (416)]. Επίσης η επικουρική βάση, με την οποία διώκεται η ακύρωση της επίμαχης σύμβασης, λόγω εικονικότητας, πρέπει να απορριφθεί ως μη νόμιμη, αφού η εικονικότητα στις συμβάσεις πρέπει να είναι διμερής, ήτοι, στην ένδικη περίπτωση, αμφότερά τα διάδικα συμβαλλόμενα μέρη να επιθυμούσαν την κατάρτιση σύμβασης σε ευρώ, γεγονός του οποίου δεν γίνεται επίκληση στην υπό κρίση αγωγή. Σε κάθε δε περίπτωση η εν λόγω επικουρική βάση αλυσιτελώς προβάλλεται ενόψει του ότι αληθούς υποτιθεμένης της εικονικότητας, η κατά την αληθή βούληση των μερών υποκρυπτόμενη συναλλαγή θα ήταν σύμβαση δανείου με ρήτρα ελβετικού φράγκου, ώστε η εναγόμενη τράπεζα να μπορεί να χορηγεί ευρώ διασφαλίζοντας και τα ευνοϊκότερα επιτόκια του ελβετικού φράγκου, στα οποία, κατά τα ιστορούμενα στο ένδικο δικόγραφο, απέβλεπαν οι ενάγοντες [ιδ. ΠολΠρΘεσ 738/2016, ό.π., Γιοβαννόπουλο Ρ., ό.π., ΕπισκΕΔ 2015. 647 (657, 658)]. Ωσαύτως, η επικουρική βάση, με την οποία ζητείται αναπροσαρμογή της οφειλής της ενάγουσας, κατά το άρθρο 388 ΑΚ, πρέπει να απορριφθεί ως μη νόμιμη, ενόψει του ότι η ανωτέρω διάταξη εφαρμόζεται μόνον επί αμφοτεροβαρών συμβάσεων και όχι επί ετεροβαρών [βλ. σχετ. ΑΠ 609/2005 ΕΛΛΔνη 2006. 1015, ΑΠ 798/1989 ΕΛΛΔνη 1990.1249, Βαθρακοκοΐλη Β., ΕρΝομΑΚ, τόμ. Β', άρθρο 388, 2 αριθ. 9, πρβλ. όμως Γεωργιάδη Απ./{- Καραγκουνίδη), ΣΕΑΚ, τόμ. Ι; Εισ. Παρατ. 806-809, πλαγιαρ. 12, Γιοβαννόπουλο Ρ., ό.π., ΕπισκΕΔ 2015. 647 (677), Ρούσσο Δ., Η εντός των ορίων της ΑΚ 388 επενέργεια της καλής πίστης στο πλαίσιο δίκαιης κατανομής των συμβατικών κινδύνων, ΧριΔ 2013.494 επ.], όπως η επίδικη σύμβαση, που φέρει το χαρακτήρα του δανείου σε αλλοδαπό νόμισμα, σύμφωνα και με όσα έχουν προαναφερθεί, ενώ ως προς τη βάση της που στηρίζεται στο άρθρο 288 ΑΚ, η αγωγή κρίνεται απορριπτέα ως απαράδεκτη λόγω αοριστίας, καθόσον οι ενάγοντες δεν εκθέτουν στο δικόγραφο τη διακύμανση και τις μεταβολές της ισοτιμίας κατά

ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

τα παρελθόντα έτη, ήτοι κατά τα έτη που προηγήθηκαν της σύναψης της επίδικης σύμβασης, έτσι ώστε το δικαστήριο να συγκρίνει τα δυο αυτά μεγέθη, ήτοι τις μεταβολές της ισοτιμίας κατά τα παρελθόντα έτη και τις μεταβολές που επήλθαν κατά τη διάρκεια ισχύος της επίδικης σύμβασης, προκειμένου να διαπιστώσει από τη σύγκριση αυτή, αφενός εάν υπάρχει διαφορά και ποιό το μέγεθος αυτής και αφετέρου να προσδιορίσει το επίπεδο εκείνο το οποίο αίρει τη δυσαναλογία των εκατέρωθεν παροχών και αποκαθιστά τη διαταραχθείσα καλή πίστη. Σημειώνεται ότι μετά την παραίτηση των εναγόντων από το μοναδικό καταψηφιστικό αίτημα της αγωγής τους, ήτοι από αυτό της αξίωσης καταβολής χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης, τυγχάνει απορριπτέο ως νόμω αβάσιμο το παρεπόμενο δικονομικό αίτημα περί κήρυξης της εκδοθησόμενης απόφασης προσωρινά εκτελεστής, αφού η εκδοθησόμενη απόφαση, σε περίπτωση ευδοκίμησης της υπό κρίση αγωγής, θα είναι αναγνωριστική (ΕφΑθ 4457/2009 ΕλλΔνη 2010.207), ενώ επίσης το παρεπόμενο αίτημα περί απειλής χρηματικής ποινής ύψους 10.000,00 ευρώ ως μέσον εκτέλεσης της εκδοθησόμενης απόφασης είναι απορριπτέο ως νόμω αβάσιμο, δεδομένου ότι η έμμεση εκτέλεση με απειλή χρηματικής ποινής, εκ του άρθρου 947 ΚΠολΔ, δεν προβλέπεται εκ του νόμου σε περίπτωση άσκησης αναγνωριστικής αγωγής με το περιεχόμενο και τα αιτήματα της κρινόμενης αγωγής. Πρέπει, επομένως, η αγωγή, κατά το μέρος της που κρίθηκε παραδεκτή και νόμιμη, να εξετασθεί περαιτέρω ως προς την ουσιαστική της βασιμότητα.

Λόγω της ερημοδικίας της εναγομένης κατά την παρούσα συζήτηση της αγωγής, θεωρούνται ομολογημένοι οι πραγματικοί ισχυρισμοί των εναγόντων που περιέχονται σε αυτή και αναφέρονται σε γεγονότα για τα οποία επιτρέπεται η ομολογία (άρθρα 271 παρ. 3 σε συνδυασμό με το άρθρο 352 παρ. 1 ΚΠολΔ). Επομένως, αφού κατά της υπό κρίση αγωγής, κατά το μέρος που κρίθηκε ορισμένη και νόμιμη, δεν υπάρχει ένσταση που να εξετάζεται αυτεπαγγέλτως, πρέπει η αγωγή, ως προς την παραπάνω κριθείσα νόμιμη επικουρική της βάση περί πλάνης, να γίνει εν μέρει δεκτή ως ουσιαστικώς βάσιμη, κατά τα οριζόμενα στο διατακτικό και να

αναγνωρισθεί ότι ο υπ' αριθ. 17.3 όρος της υπ' αριθμ. 1766831/16-7-2007 δανειακής σύμβασης, που καταρτίστηκε μεταξύ των διαδίκων, και ο οποίος (υπ' αριθμ. 17.3. όρος) προβλέπει ότι: "οι υπό 17.1 και 17.2 καταβολές μπορούν να παρακολουθούνται με λογαριασμό ο οποίος θα τηρείται σε ευρώ. Οι ως άνω καταβολές θα γίνονται είτε σε ευρώ είτε σε ελβετικά φράγκα (CHF) με βάση την τρέχουσα τιμή πωλήσεως από την τράπεζα του οικείου συναλλάγματος σύμφωνα με τα ισχύοντα στην διατραπεζική αγορά" τυγχάνει άκυρος, ως καταχρηστικός, με συνέπεια οι καταβολές, που οι ενάγοντες πραγματοποιούν σε ευρώ προς εκπλήρωση των απορρεουσών από την ανωτέρω σύμβαση υποχρεώσεών τους, να πρέπει να υπολογίζονται από την εναγόμενη σε ελβετικά φράγκα, με βάση τη μεταξύ των δύο νομισμάτων συναλλαγματική ισοτιμία (1,65), που ίσχυε κατά την ημέρα εκταμίευσης του δανείου (03.8.2007). Τέλος, λόγω της ερημοδικίας της εναγομένης θα πρέπει να ορισθεί το νόμιμο παράβολο για τυχόν εκ μέρους της άσκηση αιτιολογημένης ανακοπής ερημοδικίας (άρθρα 501, 502 και 505§2 ΚΠολΔ), όπως ορίζεται στο διατακτικό, ενώ τα δικαστικά έξοδα πρέπει να συμψηφισθούν στο σύνολό τους μεταξύ των διαδίκων, διότι η ερμηνεία των κανόνων δικαίου, που εφαρμόστηκαν, ήταν ιδιαίτερα δυσχερής (άρθρο 179 ΚΠολΔ), παρά την ερημοδικία της εναγομένης (Γ. Ορφανίδης σε Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, Ερμηνεία ΚΠολΔ, Τόμ. Ι, εκδ. Σάκκουλα 2000, άρθρο 184, αριθ. 1, σελ. 423).

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Ο
ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΔΙΚΑΖΕΙ ερήμην της εναγομένης.

ΟΡΙΖΕΙ το παράβολο ερημοδικίας στο ποσό των διακοσίων πενήντα (250,00 €) ευρώ.

ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΙ ό,τι στο σκεπτικό της παρούσας κρίθηκε απορριπτέο.

ΔΕΧΕΤΑΙ κατά τα λοιπά την αγωγή ως προς την επικουρική της βάση.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι ο υπ' αριθμό 17.3 όρος της υπ' αριθμό 1766831/16-7-2007 δανειακής σύμβασης, σύμφωνα με τον οποίο "οι υπό 17.1 και 17.2 καταβολές μπορούν να παρακολουθούνται με

λογαριασμό ο οποίος θα τηρείται σε ευρώ. Οι ως άνω καταβολές θα γίνονται είτε σε ευρώ είτε σε ελβετικά φράγκα (CHF) με βάση την τρέχουσα τιμή πώλησεως από την τράπεζα του οικείου συναλλάγματος σύμφωνα με τα ισχύοντα στην διατραπεζική αγορά" τυγχάνει καταχρηστικός και, ως εκ τούτου, άκυρος, με συνέπεια οι καταβολές, που οι ενάγοντες πραγματοποιούν σε ευρώ προς εκπλήρωση των απορρεουσών από την ανωτέρω σύμβαση υποχρεώσεών τους, να πρέπει να υπολογίζονται από την εναγόμενη σε ελβετικά φράγκα, με βάση η μεταξύ των δύο νομισμάτων συναλλαγματική ισοτιμία (1,65), που ίσχυε κατά την ημέρα εκταμίευσης του δανείου (03-8-2007).

ΣΥΜΨΗΦΙΖΕΙ τα μεταξύ των διαδίκων δικαστικά έξοδα.

ΚΡΙΘΗΚΕ, αποφασίσθηκε την 15^η Φεβρουαρίου 2017 και δημοσιεύθηκε στη Βέροια, στο ακροατήριό του και σε έκτακτη δημόσια αυτού συνεδρίαση την 8η Μαρτίου 2017.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΘΕΩΡΗΘΗΚΙ
Ο
ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

